



Latvijas Zinātņu  
akadēmija

MĒNEŠRAKSTS

MARTS, 2024

NR. 3



LZA Pavasara pilnsapulce 2024. gada 4. aprīlī - Zemkopības ministrija turpinās sadarbību ar zinātniekiem - Akadēmiķe B. Rivža ievēlēta par Gruzijas Lauksaimniecības zinātņu akadēmijas ārzemju locekli - LU Akadēmiskajai bibliotēkai-500 - Paula Stradiņa balvas pasniegšana - Latvijas Aizsardzības un drošības industriju gada balvas 2024 laureāti - LZA Senāta un zinātņu nodaļu sēdes - Medijos

## LZA PAVASARA PILNSAPULCE 2024. GADA 4. APRĪLĪ

Ceturtdien, 2024. gada 4. aprīlī, plkst. 14.00 Latvijas Zinātņu akadēmijā notiks ikgadējā Pavasara pilnsapulce.

Darba kārtībā

1. LZA prezidenta Ivara Kalviņa uzruna.
2. Laudatio LZA Lielās medaļas laureātam akadēmiķim Aivaram Bērziņam.
3. LZA Lielās medaļas pasniegšana Aivaram Bērziņam.
4. "Vienas veselības koncepcija zinātnē". LZA Lielās medaļas laureāta Aivara Bērziņa akadēmiskā lekcija.
5. Akadēmijas balvu pasniegšana.
6. LZA ģenerālsekretāres Baibas Rivžas pārskats par LZA darbību 2023. gadā.
4. LZA Uzraudzības padomes priekšsēdētāja Jura Krūmiņa ziņojums. LZA

### Latvijas Zinātņu akadēmijas PAVASARA PILNSAPULCE

2024. gada 4. aprīlī plkst. 14.00  
LZA Portretu zālē  
Akadēmijas laukumā 1, Rīgā

Darba kārtība

- LZA prezidenta Ivara Kalviņa uzruna
- Laudatio LZA Lielās medaļas laureātam akadēmiķim Aivaram Bērziņam
- LZA Lielās medaļas pasniegšana
- "Vienas veselības koncepcija zinātnē". Aivara Bērziņa akadēmiskā lekcija
- Akadēmijas balvu pasniegšana
- LZA ģenerālsekretāres Baibas Rivžas pārskats par LZA darbību 2023. gadā
- LZA Uzraudzības padomes priekšsēdētāja Jura Krūmiņa ziņojums



Latvijas Zinātņu akadēmija  
Informācija (371) 67223931 www.lza.lv

## ZEMKOPIBAS MINISTRIJA TURPINĀS SADARBĪBU AR ZINĀTNIEKIEM



14. martā zemkopības ministrs Armands Krauze, Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) prezidents Ivars Kalviņš un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas (LLMZA) prezidente Baiba Rivža parakstīja gadskārtējo līgumu par nepārtrauktu un pilnvērtīgu savstarpējo sadarbību zinātnē un pētniecībā. [LZA](#)

## AKADĒMIĶE B. RIVŽA IEVĒLĒTA PAR GRUZIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ĀRZEMJU LOCEKLI

1. martā Tbilisi Gruzijas Lauksaimniecības zinātņu akadēmijas ikgadējā kopsapulce ievēlēja Latvijas Zinātņu akadēmijas īsteno locekli prof. Baibu Rivžu par tās ārzemju locekli. Gruzijas Lauksaimniecības zinātņu akadēmijas prezidents Givi Džaparidze, apsveicot prof. Baibu Rivžu, izteica pārliecību, ka tādējādi tiks stiprināta abu valstu zinātņu akadēmiju sadarbība. [LZA](#)

## LU AKADĒMISKAJAI BIBLIOTĒKAI - 500

6. martā LZA pārstāvji - viceprezidents Ojārs Spāritis, ģenerālsekretāre Baiba Rivža un Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas priekšsēdētājs akadēmiķis Guntis Zemītis - sveica LU Akadēmiskās bibliotēkas kolēģus 500 gadu jubilejā un pateicās par līdzšinējo sadarbību.

LU Akadēmiskās bibliotēkas direktore LZA goda doktore Venta Kocere uzsver: "Bibliotēka ir ne tikai vēsturiskās atmiņas glabātāja, bet arī mūsdienu kultūras veidotāja un mācību bāze studentiem, būtiska avotu krātuve daudztematiskiem pētījumiem." [LZA](#)



## PAULA STRADIŅA BALVAS PASNIEGŠANA



21. martā Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā Dr. hist. Guntim Gerhardam tika pasniegta Paula Stradiņa balva. Pirmo reizi balvas pastāvēšanas vēsturē to saņēma zinātnieks, kurš veic starpdisciplinārus pētījumus par Latvijas teritorijas iedzīvotāju dzimti, dzimumu, veselību, uztura paradumiem un sociālajām lomām dažādu laikmetu sabiedrībās. LZA LU LVI

## LATVIJAS AIZSARDZĪBAS UN DROŠĪBAS INDUSTRIJU GADA BALVAS 2024 LAUREĀTI

6. martā Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federācija godināja “Latvijas Aizsardzības un drošības industriju gada balvas 2024” laureātus. Uzņēmumi, izglītības un pētniecības iestādes ir devušas nozīmīgu ieguldījumu drošībai un aizsardzībai nacionālā un starptautiskā mērogā 2023. gadā. Nominācijā “Partnerība” balvu saņēma Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūta platformas Materize Pārdošanas direktore Olga Bogdanova par “Pētniecības partnerība ar aizsardzības nozari un industriju”. Balvu pasniedza Latvijas Zinātņu akadēmijas ārlietu sekretārs, akadēmiķis Modris Greitāns. LZA



## LZA SENĀTA UN ZINĀTŅU NODAĻU SĒDES

19. marts - LZA Senāta sēde.

20. marts - LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas sēde. LZA

25. marts - LZA Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas un LLMZA prezidija kopsēde. LZA

28. marts - LZA Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas sēde. LZA

28. marts - LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas sēde. LZA



# IVARS KALVINŠ: BEZ ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LATVIJAS VALSTS NEVAR BŪT VALSTS



“...Zinātnieki ir ļoti interesanta sabiedrības daļa. Mēs esam fanātiķi. Un fanātiķi strādā arī tad, kad trūkst līdzekļu, kad jāekonomē uz personīgām lietām.

Vēl ir tā, ka redzam kādas spilgtas virsotnes, ļoti talantīgus zinātniekus, kuriem ir izdevies piesaistīt līdzekļus no privātām investīcijām vai no Eiropas Savienības fondiem un izvirzīties pasaules līmenī, varbūt pat apsteidzot citus.

Bet bēdīgākais ir tas, ka mēs katru gadu rīkojam konkursus un pasniedzam balvas, taču Izglītības un zinātnes ministrija šim mērķim ne centa neatvēr. Mums ar cepuri jāiet pie uzņēmējiem un jālūdz, lai viņi atbalsta valstij svarīgu lietu.

Latvijas Zinātņu akadēmija strādā daudzās nozarēs, un tā ir mūsu sūtība. Mūsu rindās ir visaugstākās raudzes speciālisti no visām zinātņu nozarēm - akademiķi, korespondētājlocekļi, ārzemju locekļi, goda locekļi. Un viņi nāk no augstskolām, no zinātniskiem institūtiem.

“...Latvijas Zinātņu akadēmija tiek “smacēta”. Mums draud situācija, kurā visai drīz Latvija kļūs par valsti, kurai vairs nebūs savas zinātņu akadēmijas, jo tā nevar eksistēt tādā režīmā, kādā iedomājas ierēdņi un politiķi. Ja zinātnes un augstākās izglītības finansējums ir tāds kā 2008. gadā, bet reālā naudas pirktspēja ir nokritusi trīs reizes, kamēr kolēģiem Lietuvā finansējums ir pieaudzis, mēs vairs nevarēsim būt konkurētspējīgi.

Valsts bez zinātņu akadēmijas, tāpat kā bez parlamenta, operas, nacionālas operas un bibliotēkas nav valsts. Ja valdība uzskata, ka tādā garā var turpināt, tad mēs paliksim bez šā simbola, kas saucas Latvijas Zinātņu akadēmija. Un būsim vienīgā šāda valsts Eiropā. [NRA.lv](https://www.nra.lv) Sarunas, 11.03.2024. [NRA](https://www.nra.lv), 14.03.2024.

## MEDIJOS

Ieva Siliņa sarunājas ar Jāni Veliku, Radio SWH Prāts izglābs pasauli, 2.03.2024.

Krokusu ekspedīcijas, Diena, 3.03.2024.

Mistēriju un mīklu risināšana ievilka zinātnē - pētnieces Agneses Spustakas ceļš līdz fizikai, lsm.lv, LTV1 Rīta Panorāma, 6.03.2024.

Latvijā pēta savienojumus, kas var palīdzēt cīņā ar malāriju, LTV1 Rīta Panorāma, 7.03.2024.

Pētot vibrācijas, saprot konstrukciju tehnisko stāvokli, LTV1 Rīta Panorāma, 13.03.2024.

Neapturamā mikroplastmasa - Latvijas zinātnieku atklājums sabango akadēmisko vidi, Delfi Campus, 13.03.2024.

Saprast konstrukciju tehnisko stāvokli pēc vibrāciju pētīšanas. Jaunā zinātnieka Denisa Mironova stāsts, lsm.lv, 13.03.2024.

Jānis Pleps: Ir būtiski atgūt zināšanas par nacionālās pretošanās varoņiem, lvportals.lv, 15.03.2024.

Latvijas Centrālās padomes memorandam - 80, lvportals.lv, 15.03.2024.

Latvijas Centrālās padomes memorands: tā nozīme Latvijas vēsturē, LR1 Šīs dienas acīm, 17.03.2024.

Spēļu teorija: kā tā tapusi un kā tā darbojas praksē, LR1 Zināmais nezināmajā, 19.03.2024.

Veselība mēģenē, Radio NABA Zinātnes vārdā, 21.03.2024.

Nāves antropoloģija: kas ietekmē uztveri par nāvi un miršanu? Ķermeņa ziedošana izglītībai, LR1 Zināmais nezināmajā, 21.03.2024.

Kāpēc visiem jauniešiem ir jāmacās fizika? jauns.lv, 27.03.2024.

Zinātne un ticība: vai abas šīs jomas konfliktē vai papildina vienu otru, LR1 Zināmais nezināmajā, 28.03.2024.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS  
IZDEVŪMI -  
JŪSU E-PASTĀ!  
AICINĀM PIERAKSTĪTIES ŠEIT!

LASIET LAIKRAKSTU  
"ZINĀTNES VĒSTNESIS !



LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJA, Akadēmijas laukums 1, Rīga LV 1050  
Tālrunis: +371 67225361 | e-pasts: lza@lza.lv | prese@lza.lv | mājaslapa www.lza.lv

